

Het badwater en het kind **(2^e preek over de doop)**

*Liturgie zondagmiddag 13 februari 2011
te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
Vredegroet van God (Gal.1)
Psalm 124:1,2
Geloofsbelijdenis
Psalm 124:3
Gebed
Lezen: Zondag 27 HC
Gezang 45
Lezen: Matteüs 28:16-20
Psalm 47:1
Lezen: Romeinen 4:13-17
Psalm 30:1
Verkondiging
Gezang 147
Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Liedboek 434:2,4,5
Zegen van God (2 Kor.13)

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wie heeft er nu gelijk?

Dat is nogal eens dé vraag als het gaat over de doop.

Moeten de kleine kinderen nou wèl gedoopt worden, of juist niet?

En als we in een gereformeerde kerk spreken over de doop,

dan is het risico groot dat we ons gelijk willen halen

tegenover mensen die voorstander zijn van de zg. geloofsdoop.

Doet me denken aan de vraag in 't verkeer: wie heeft wanneer voorrang?

Laatst las ik weer een bekende wijsheid hierover:

“Je gééft voorrang, je kan 't krijgen, maar neem 't nooit.

Je hebt er niks aan als op je grafsteen staat:

“Maar hij had wel vóórrang”.

Nou, is dat ten aanzien van de doop ergens niet precies hetzelfde?
Je kunt ervan overtuigd zijn
dat ook de kleine kinderen gedoopt moeten worden,
maar je hebt er niks aan als je elkaar hiermee de tent uit vecht.
Dan zijn er alleen maar slachtoffers.
En raakt de eigenlijke waarde van de doop helemaal uit beeld.

Waarom zijn er voorrangregels in het verkeer?
Niet om *anderen* de pas ermee af te snijden.
Maar om te zorgen dat *iedereen* zich veilig door het verkeer begeeft.

Waarom is er een sacrament als de doop?
Niet om je gelijk te halen ten koste van heel veel andere christenen.
Nee, de doop wil juist laten zien wat ons *aan elkaar verbindt*.
Hoe *iedereen* zich veilig door het leven begeeft.
Namelijk dat je het alleen verwacht van Góds reddende kracht.
Het bloed van Christus, dat ons van onze zonden bevrijdt.
Maar ook Zijn Geest, die vervolgens jouw en mijn leven vernieuwt.

Ik heb dan ook bewust de samenvatting van déze preek laten uitdelen
met op de achterkant die van de vórige preek.
Als we het vandaag met elkaar speciaal hebben over de kinderen,
hebben we het nog steeds over de doop als *het waterbad van de Geest!*
Allemaal worden we in die éne Geest gedoopt.

Vandaar dat ik nu ook als thema koos: het badwater en het kind.
Het badwater verwijst nadrukkelijk naar dat waterbad van de Geest.
Terwijl dit thema natuurlijk ook zinspeelt op die bekende uitdrukking
om niet mèt het badwater het kind weg te gooien.
Je kunt op goede gronden geloven dat je ook kinderen moet dopen.
Maar wees daar niet zó druk mee, dat je de waarde van de doop vergeet.
Want het is wel het waterbad van de Geest!

[1 – Het 'kind']

En daar worden we meteen al bij bepaald
in dat eerste Bijbelgedeelte van zopas.
Matteüs 28:16-20.

Vers 19 geldt toch als een redelijke basistekst voor de doop.

Maar lees nou nog eens goed wat daar staat!

“Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen,
dóór hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de H. Geest.”

Wat gebeurt er dus als je mensen doopt?

Dan worden ze daarmee meteen leerlingen van Jezus.

Leerling van Jezus, dat betekent dus: dat je een heleboel moet léren.

Wát dan wel niet?

Nou, kijk maar in vers 20:

je moet hen *leren* “dat ze zich moeten houden
aan alles wat ik jullie opgedragen heb.”

Ja?

Dat is dus gegeven met de doop!

Even in mijn woorden:

Door de doop leer je je te houden aan alles wat Jezus zegt.

Zie je dat ook hier de doop méér is dan de afwassing van je zonden?

De afwassing van je zonden komt er zeker in mee.

Maar dán ook radicaal, zoals in antwoord 73, tweede alinea:

“Vooraf wil Hij ons ervan verzekeren
dat wij heel werkelijk van onze zonden gewassen *zijn!*”

God zou de doop niet ‘afwassing van de zonden’ noemen
als Hij daar niet een dringende reden voor had,
zo begint dit antwoord.

Hij wil het ons op het h art binden:

je zonden zijn nu echt helemaal weg!

Ja, ze zijn er nog wel, in je leven, Ik weet het.

Maar ze bepalen op geen enkele manier meer wie jij bent.

Wat bepaalt dan vanaf nu w el wie jij bent?

Nou, Matte us 28: dat je een leerling bent van de Here Jezus.

En dat betekent dus:

door de doop leer je je te houden aan alles wat Jezus zegt.

Je hele leven gaat vanaf nu op de schop.

Je leven verandert radicaal, want je bent gedoopt!

Daar hebben de voorstanders van de geloofsdoop dan toch echt een punt!

Als we het badwater van de geloofsdoop weggoeien,

gooien we zomaar ook dit 'kind' weg.

De noodzaak dat ons leven toch echt veranderen moet.

Ho wacht even, zult u misschien zeggen,

maar hebben wij daar dan als gereformeerden g een aandacht voor?

Bij elke doop werd het toch gezegd: er is een belofte, maar ook een eis.

En die eis is toch dat we er vanaf nu ook naar moeten leven?!

Klopt.

Maar dat moeten *wij* dan vervolgens doen, of niet?

Zo komt het in ieder geval heel gauw over.

God geeft ons de verlossing van onze zonden, door Christus' bloed.

En nu moeten *wij* daar ook dankbaar voor zijn.

Dat is iets wat wij er dan van  nze kant tegenover stellen.

Maar als d at onze houding is, broeders en zusters,

doet dat geen recht aan de doop.

De doop laat nu juist zien dat je opnieuw geb oren wordt.

En voor een geboorte kun je zelf helemaal niets doen!

En het is maar de vraag hoe sterk dát bij ons leeft.
Als het gaat om de vernieuwing van ons leven, kunnen wij niets!
Alles wat wij zélf doen is stukwerk.
Het lijkt slechts heel in de verte op de bedoeling die God met ons heeft.

Ja, misschien is dat nog niet zo duidelijk als je de tien geboden hoort.
Dan denk je wel: er ging weer van alles mis in mijn leven.
En daar vragen we dan ook samen vergeving voor.
Maar je denkt minder snel: dit ga ik dus absoluut niet redden!
Terwijl dát dus is wat de doop laat zien.
Ook de doop aan de kinderen: jij gaat dit absoluut niet redden.
Je bent er dus niet met een aantal regels zus, en afspraken zo.
En als jij je daar aan houdt, nou dan doe je het heel aardig voor God.
Nee, dan doe je het helemaal niet aardig voor God.
Met het nakomen van die regels/afspraken is nog helemaal niets gezegd.
Misschien is het leven van je kind nog wel even onveranderd als daarvoor!

Het valt me dan ook weer op, in Matteüs 28:20,
dat Jezus niet verwijst naar Gods wet zoals we die kennen uit Exodus.
Nee, Hij verwijst expliciet naar het onderwijs dat Hij zélf gegeven heeft.
En als je dan in vers 16 kijkt,
dan zegt Hij dit uitgerekend op de berg
waar Jezus z'n discipelen had onderricht.
De berg van de Bergrede, waar Matteüs in h.5-7 verslag van deed.
Dát is het onderwijs waar Jezus zijn leerlingen aan bindt.
Dát is dus ook waar wij ons door de doop aan leren te houden.

En dat gaat heel wat verder, en dieper, dan de wet in Exodus 20.
Laat staan alle regels die wij eraan hebben ontleend.
Bijv. over wat je wel of niet mag doen op zondag.
En dat je niet mag vloeken.
En niet létterlijk van elkaar mag scheiden, als man en vrouw.

Want als je in je hart fantaseert over een ander dan je eigen vrouw,
héb je al overspel met haar gepleegd, zegt Jezus in Matteüs 5.
En inderdaad, je moet Gods Naam niet verkeerd gebruiken.
Maar dat betekent ook, positief: laat je ja ja zijn en je nee nee.
Alles wat daar niet aan beantwoordt, komt voort uit het kwaad.
En, om nog eens wat te noemen: heb degene lief, die jou haat.
Ja, je hart moet uitgaan naar die vijand van je.
Zodat je voor hem bidt,
en niets liever wilt dan dat het goed komt met hem.

Gemeente, wie van u gaat dit redden?
Nee, niet of u het de afgelopen week helemaal hebt gered.
Maar stel dat u zegt: vanaf nu wil ik m'n leven beteren.
Er is immers niet alleen een belofte bij de doop, maar ook een eis.
En die eis is dat ik dit allemaal doe.
Wie zegt: nou, het zal enige moeite kosten, maar dan komt 't goed.
Dan gaat het me lukken om mijn hart helemaal zuiver te houden.
Geen haatgevoelens meer te koesteren.
Geen seksuele gedachten meer te hebben bij de vrouw van een ander...
Wie???

.....

Ik zie geen enkele vinger, volgens mij.
Gelukkig maar, want één enkele fout zou je meteen fataal zijn, t.o. God.

Maar hou er dan ook mee op, alsjeblieft.
Stop ermee om op eigen kracht je leven op orde te willen brengen!
Gebruik juist daarvoor je doop.
Om je te leren houden aan al deze dingen die Jezus hier zegt.
De doop is namelijk het waterbad van de Geest.
Mij is alle macht gegeven, zegt Jezus.
Ik wil dit stukje bij beetje gaan doen in jouw / uw leven, door mijn Geest.
Als dit nieuwe leven je lief is, kijk dan naar Mij!

Dat is wat er ook letterlijk gebeurt in het slot van Matteüs 28.

Je zou zeggen: nu komt alles goed,

Jezus is immers weer opgestaan uit de dood,

en als ze het nú nog niet geloven, dan kun je wel stoppen!

Maar wat lees je dan in vers 17:

“En toen ze de Here Jezus zagen bewezen ze hem eer,
al twijfelden enkelen nog.”

En dan zegt Jezus niet:

oké, dan moet ik voor jullie even een paar anderen zien te vinden,

want dit gaat natuurlijk niet werken!

Nee, ook deze twijfelaars stuurt Hij de wereld in met Zijn boodschap.

Het enige wat Hij wel doet is, zelf nóg dichterbij komen.

Kijk nou nog eens goed, mannen.

Nee, niet naar jezelf en of je alles wel snapt.

Maar naar Mij, die immers alle macht gekregen heb in hemel en op aarde.

Maak alle volken dus ook niet tot leerlingen van júllie.

Nee, maak ze tot leerlingen van Mij.

En besef dan dat Ik zelf bij jullie ben, alle dagen.

Kijk, dat is nu precies wat de doop ons laat zien:

verwacht het niet van jezelf,

want dan zak je net als Petrus zomaar weg in de golven.

Nee, verwacht het van Jezus alleen, en dan ook van Jezus helemaal.

Hij doet wat jij niet kunt!

Hij leert je door zijn Geest van binnenuit echt te houden van God,

Hij leert je met heel je hart te houden van je medemens.

Hij verandert jouw en uw leven echt radicaal.

Beloofd is beloofd!

[2 – Het 'badwater']

Maar hoe zit dit dan precies met de kinderen?

Ik heb ze tot nog toe alleen maar af en toe terloops genoemd.

Terwijl het vanmiddag toch juist over hen zou gaan.

Ja, maar passen de kinderen in dat verhaal van zopas, of niet?

Voorstanders van de geloofsdoop benadrukken

dat de doop wijst op een radicale verandering van ons leven.

En ik heb hen daarin gelijk gegeven, zonder meer.

Dat bedoelde ik met dat badwater en het kind.

Je kunt het niet eens zijn met de geloofsdoop,

maar pas op dat je met dat badwater ook niet het kind weggooit.

Het kind, daarmee bedoel ik dan dus:

de noodzaak dat ons leven veranderen moet.

Die noodzaak is er wel degelijk.

Alleen zagen we zopas al: moeten *wij* dat doen? Of doet *Hij* dat?

Nou: dat laatste!

Dat is juist wat ons duidelijk wordt door de doop.

Het is het waterbad van de Géést.

Maar zou dat dan alleen voor volwassenen gelden?

Of voor jongeren die al zelfstandig kunnen nadenken, en kiezen?

Dat begint dan toch al bij het allereerste begin?

Principieel is er dan ook geen enkel verschil tussen oud en nieuw verbond.

Het klinkt misschien vreemd uit mijn mond.

Omdat ik vaak benadruk dat we echt in een heel nieuw verbond leven.

En dat is ook zo. Er is heel wat veranderd, dankzij Jezus.

Maar *principieel* is er geen verschil met het oude verbond.

Dat ontdek je bijvoorbeeld in dat tweede Bijbelgedeelte van zopas, Rom.4.

In Romeinen 4 ontdek je namelijk dat wij vandaag op één lijn worden gesteld met ... Abraham!, iemand die leefde aan het begin van het Oude Testament. Van ons vandaag wordt hetzelfde gevraagd als van Abraham destijds, namelijk: geloof alleen!

Romeinen 4:13: "Immers, niet door de wet ontvingen Abraham en zijn nageslacht de belofte..."

Daarmee bedoelt Paulus hier, gelet op de verzen ervóór:

Niet door de besnijdenis!

Het was niet zo: o, Abraham was besneden, en Isaak ook, dus nu ging alles verder vanzelf, als een soort verbondsautomatisme.

Nee, wat nodig was, ook voor Abraham, was: geloof!

Hij ontving de belofte "door de gerechtigheid die het geloof schenkt".

En dáárvan was de besnijdenis nu het teken.

Abraham, als je gelooft krijg je deel aan wat God je belooft.

Stel je vertrouwen helemaal op Mij!

Precies zo dus als wat God vraagt van ons vandaag.

Maar terwijl alles dus draaide om geloof, ook bij Abraham al, was dat geen reden om zijn pasgeboren kind dan maar *niet* te besnijden.

Isaak kon immers nog helemaal niet geloven!

Nee, en toch gold Gods belofte, vers 13,

voor de gelovige Abraham én zijn nageslacht.

Vandaar dat er dan ook staat, aan het eind van vers 16,

dat Abraham 'de vader van ons allen' is.

Van ons wordt niet iets heel ánders gevraagd dan van hem, maar in wezen precies hetzelfde.

Nou zit er wel degelijk ook verschil tussen Abraham en ons.

Onze kinderen worden niet meer besneden, maar gedoopt.

Hij leefde samen met zijn kind in de verwachting,

wij mogen samen met onze kinderen leven vanuit de vervulling:
de gerechtigheid die het geloof schenkt is gegeven met Christus:
Hij heeft ervoor gezorgd dat het helemaal goed is tussen God en ons;
en ook bij Abraham had de belofte al kracht, slot vers 14,
maar die kracht werd pas overvloedig uitgestort door de Geest.
De doop laat zien: er gaat een hele nieuwe wereld voor je open,
de zonde bepaalt niet langer wie je bent, Jézus bepaalt dat,
en dat zul je merken ook:
met zijn Geest zal Hij je leven nu echt radicaal nieuw maken!
Daar kon Abraham in zijn tijd alleen maar van dromen.
De besnijdenis was slechts een schaduw van deze werkelijkheid.

Maar dit was dus altijd al Gods plan, gemeente!

Vers 17 verwijst daar ook naar.

Dat God al tegen Abraham zei:

“Ik heb je een vader van vele volken gemaakt.”

Dat vind je terug in het begin van Genesis 12.

Dan roept God Abraham weg uit zijn land, zijn familie, en zegt:

“Ik zal je tot een groot volk maken,

Ik zal je zegenen...

En door jou heen zullen alle volken op aarde gezegend zijn!”

Hé, hoor je dat ook niet precies terug

in wat Jezus tegen zijn discipelen zegt:

“Ga op weg, en maak álle volken tot mijn leerlingen!”

Via Jezus wordt gerealiseerd wat dus altijd al Gods bedoeling was.

En wat wordt er dan van al die volken gevraagd?

Hoe worden ze tot Jezus' leerlingen gemaakt?

Door hen te dopen!

En dus: door het waterbad van de Geest.

Er wordt geen prestatie van henzélf gevraagd.

Nee door de doop léren ze zich te houden aan alles wat Jezus vraagt.

Op die manier, zegt Rom.4, wordt Abraham dus de vader van vele volken.
 En... staat er dan nog veelbetekenend achteraan in vers 17:
 "...hij is dit ten overstaan van God, op wie hij vertrouwde,
 die de doden levend maakt
 en in het leven roept wat niet bestaat."
 God doet het werk, daar voeg jij helemaal niets aan toe.

Dat heeft Abraham aan den lijve gemerkt.
 Te oud als hij op een gegeven moment was om nog een kind te krijgen.
 En zijn vrouw Sara al evengoed.
 En dan die onuitroeibare neiging van ieder mens, ook van Abraham,
 om dan toch maar zélf God een handje te helpen,
 door Hagar als vrouw te nemen.
 Maar er kwam alleen maar ellende van.
 Abraham, zei God, Ik had het je toch belóófd?
 Vertrouw mij dan ook.
Ik zal je tot een groot volk maken,
Ik zal je zegenen...
 Ik!
 Juist toen Abrahams mogelijkheden volledig waren uitgeput,
 werd Gods belofte vervuld, en kregen ze Isaak.

Precies zo geldt dat voor ons.
 En juist wanneer pasgeboren babytjes worden gedoopt,
 worden we daar weer heel sterk bij bepaald:
 het hangt niet af van dit kind, ook niet een klein beetje,
 nee, alles hangt af van de God op wie wij als ouders vertrouwen,
 die de doden levend maakt
 en in het leven roept wat niet bestaat!
 Zó nemen wij net als Abraham onze kinderen mee.

*

Vorige week ontdekten we al
hoe de doop verbindend kan werken in de gemeente.
We worden immers gedoopt in die ene Geest!

Vanmiddag zagen we wat er door die ene Geest gebeurt.
Door de doop leren we ons te houden aan alles wat Jezus vraagt.
Dat is absoluut tevéél gevraagd, zolang we kijken naar onszelf.
Of het als een eis voorhouden aan elkaar.
Daarvoor is Jezus' onderwijs in de Bergrede veel te radicaal.
Maar daarom nodigt Hij ons dan ook uit bij Hém.
Kom bij Mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan,
dan zal ik jullie rust geven.
Kom bij Mij, als grote mensen.
Maar laat ook de kinderen tot Mij komen.
Ja, breng alle volken maar aan de voeten van Mij.

En dan mag je weten, zo is Jezus' laatste woord in Matteüs 28:
"Houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen,
tot aan de voltooiing van deze wereld."
Oftewel: Kom maar bij, dan blijf Ik bij jullie.
Ja, dan zal ik je zegenen, net als die kleine kinderen eens.
In de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.
Amen.

Hardinxveld-Giessendam, Jan Meijer,
11 februari 2011